

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

AIHE: Asiantuntijalausunto

E 61/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 11.12.2019

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/E+61/2019>

Suomen Vesitiet ry kiittää mahdollisuudesta esittää kirjallinen asiantuntijalausunto Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle aiheesta: E 61/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 11.12.2019

On todella tärkeää, että myös Suomessa muodostetaan ja esitetään oma kanta EU:n vihreän kehityksen ohjelmasta. Ilmastoneutraaliteetin saavuttaminen 2050 tavoitteena on kunnianhimoinen. Se koskettaa meitä kaikkia, ja asiaan on suhtauduttava sen vaatimalla vakavuudella, ja huomioitava kaikki mahdolliset keinot vaikuttaa.

Yhdistyksenä voimme allekirjoittaa esitetyn kannanoton siitä, että EU:lle luotaisiin kasvustrategia, jonka tavoitteena on rakentaa maailman kilpailukykyisin, sosiaalisesti ehein vähähiilinen talous. Jokaisen jäsenmaa erityispiirteet tulee huomioida ja kannustaa hyödyntämään niitä toimintamalleja, joilla päästään tavoitteisiin. On myös olennaista, että tavoitteiden toteutusta seurataan.

Kestävä ja älykäs liikkuminen

Komissio aikoo laatia strategian kestävästä ja älykkäästä liikenteestä vuonna 2020. Komissio aikoo antaa useita liikenteen päästöjen vähentämistä edistäviä lainsäädäntöehdotuksia, esimerkiksi uudet CO₂-raja-arvot henkilö- ja pakettiautoille sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuuria koskevat vaatimukset.

Komissio aikoo ehdottaa myös toimenpiteitä rautatie- ja sisävesiliikenteen kapasiteetin parantamiseksi ja yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan kehittämiseksi.

Suomen Vesitiet ry näkee sisävesiliikenteen kapasiteetin parantamisen mahdollisuutena myös Suomelle. Yhteiskuntataloudellisia liikenne- ja kuljetusratkaisuja haettaessa, vesiliikenne tulisi huomioida aina yhtenä vaihtoehtona, ja/tai osana koko toimitusketjua, missä se on järkevästi toteutettavissa. Olemme usein harmiksemme havainneet, että sisävesiliikenne on unohdettu kuljetusmuotona kokonaan.

Sisävesiliikenteen ja raidekapasiteetin lisääminen on erittäin kannatettava ajatus. Kapasiteetin lisäämisen vesiteillä on mahdollista esimerkiksi, jos liikennekausi saataisiin ympärivuotiseksi.

Sisävesiliikenteessä on paljon hyödyntämätöntä väyläkapasiteettia ja infraa kehittämällä (esim. sulkua pidentämällä) liikennöinti olisi nykyistäkin ympäristöystävällisempää, kustannustehokkaampaa ja houkuttelevampi vaihtoehto teollisuudelle ja muille toimijoille.

Strategian tulee luoda liikenteen osalta toimenpidepolku, joka mahdollista ilmastoneutraalisuuden saavuttamisen 2050.

Yhdistyksenä ehdotamme, että Suomelle laadittaisiin selkeä suunnitelma sisävesiliikenteen kapasiteetin parantamiseksi osana liikenteen toimenpidepolkua.

Sisävesiliikenne tulisi nostaa merisatamien kautta kulkevan meriliikenteen kanssa samanarvoiseksi kuljetuskäytäväksi

SAIMAA

Konkreettisena ja tarpeellisena kohteena nyt on Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen. Sulkujen pidennys mahdollistaisi suurempien alusten hyödyntämisen ja tukisi myös ympärivuotisen liikennekauden toteutumista.

Lisäksi komissio aikoo ehdottaa päästökaupan laajentamista merenkulkuun ja lentoliikenteen päästökaupan ilmaisjaon vähentämistä sekä arvioida tieliikenteen sisällyttämistä päästökauppaan.

Miten tämä esitetty vaikuttaa kuljetusmuotojen väliseen kilpailutilanteeseen? On selkeää, että vesitiet ovat ympäristöystävällinen kuljetusmuoto, onko mietitty tai suunnitteilla mekanismeja, joilla tuetaan / ohjataan käyttämään eri kuljetusmuotoja, ja esim. vesiteitä siellä missä se on järkevää? Miten nämä on huomioitu EU:n tasolla ja vs. muu maailma.

Liikennesektorilla tarvitaan vahvaa sääntelyä, joka ohjaa pitkäjänteisesti päästöjen vähentämiseen.

Hiilineutraalilogistiikka vuoteen 2030 mennessä on kunnianhimoinen tavoite. Keinona voisi miettiä seuraavia asioita esim. 1) paikallisten energialähteiden käyttö pääsääntöisesti, 2) liiketeen ohjaus digitalisesti ja 3) kaluston käyttöaste lähelle 100%, sisältäen myös kulutustavaroiden tuonnin.

Positiivisen julkisuuden myötä on mahdollista saavuttaa asema korkean tason ja aidosti kestävä kehityksen maana ja matkailualueena, jossa myös toteutetaan

hiilineutraaliutta. Koko alue tulee hiilinegatiiviseksi metsä- ym. uusiutuvien luonnonvarojen myötä, jos pystytään luopumaan fossiilienergian käytöstä.

Vesimatkailu

Suomelle matkailu on tärkeä ja kasvava toimialakokonaisuus. Suomi näyttäytyy globaalisti puhtaana ja vihreänä matkailukohteena. Kestävän matkailun merkitys on vahvassa kasvussa. VisitFinlandin toimenpideohjelmassa Suomi on nykyään paljon muutakin kuin Lappi. Enää ei siis puhuta vain Laplandista vaan myös Lakelandista. Vesistöt ovat edelleen alihyödynnettyjä matkailullisesti. Kestävä matkailu ja vesistömatkailu voivat liittyä hyvin läheisesti yhteen.

Sisävesimatkailua kehitettäessä ei ole kysymys vesireittien kapasiteetista vaan enemminkin onko meillä tarkoituksenmukaista kalustoa ja palvelutarjontaa riittävästi. Green Deal -ohjelmassa painopiste on vähäpäästöisissä kestävässä kehitystä tukevissa investoinneissa. Tässä voisi huomioida siis myös vesistömatkailun tarpeet.

Arktisista alueista on kohta pulaa. Saimaan ympärivuotinen liikennöinti tukisi myös sisävesimatkustajaliikennettä ja mahdollistaisi alueen hyödyntämisen arktisena matkailukohteena.

Vesitie ei kulu! Tämä on hyvä pitää mielessä haettaessa keinoja, joilla päästään asetettuihin kunnianhimoisiin ympäristötavoitteisiin. Suomen Vesitiet ry haluaa omalla toiminnallaan olla mukana ilmastotalkoissa ja painottaa vesiteiden parempaa hyödyntämistä Suomessa ja koko Euroopassa.

Suomen Vesitiet ry:n hallitukselta toimeksisaaneena

Kunnioittaen,

A handwritten signature in blue ink, reading 'Heli Koukkula-Teixeira'.

Heli Koukkula-Teixeira
Toiminnanjohtaja
Suomen Vesitiet ry

